

Законодателният акт за малкия бизнес в Европа (Small Business Act (SBA)) е водещата политическа инициатива на ЕС за МСП, която включва десет принципа, които ръководят концепцията и прилагането на политики в Европейския съюз и неговите държави-членки. Тези принципи са на централно място при разработването на справките. Първата част от справката описва значението и структурата на МСП в дадената страна. Част 2 и 3 включват анализ за всеки от принципите на SBA, позицията на държавата спрямо средното равнище за ЕС, част 4 дава общ преглед на развитието на политиката съгласно същите тези принципи и част 5 представя пример за добра практика.

Справките за държавите във връзка със SBA допринасят за мониторинга на прилагането на SBA на национално равнище. Все пак справките във връзка със SBA не следва да се използват самостоятелно. Те не представляват изчерпателна оценка на политиките на държавите-членки и следва да се възприемат като **допълнение** към налични национални публикации, а **не като техен заместител**. Моля, прегледайте забележката относно методологията, преди да прочетете настоящата справка във връзка със SBA.

Информация за изпълнението във всички държави, обхванати от настоящото изследване, както и отделните справки за всяка страна, могат да бъдат намерени на адрес:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

1. Малки и средни предприятия (МСП) в България — основни числови данни

МСП в България: основни числови данни, нефинансов сектор на икономиката, 2008 г., прогнозни данни

	Предприятия			Заетост			Добавена стойност		
	България		ЕС-27	България		ЕС-27	България		ЕС-27
	Брой	Дял	Дял	Брой	Дял	Дял	Млрд. €	Дял	Дял
Микропредприятия	255 697	89,3%	91,8%	588 637	27,9%	29,7%	2	13,9%	21,0%
Малки предприятия	24 890	8,7%	6,9%	489 398	23,2%	20,7%	3	18,9%	18,9%
Средни предприятия	4 897	1,7%	1,1%	484 957	23,0%	17,0%	3	21,2%	18,0%
МСП	285 484	99,7%	99,8%	1 562 992	74,1%	67,4%	9	54,1%	57,9%
Големи предприятия	780	0,3%	0,2%	547 681	25,9%	32,6%	7	45,9%	42,1%
Общо	286 264	100,0%	100,0%	2 110 673	100,0%	100,0%	16	100,0%	100,0%

Данните се отнасят за нефинансовия сектор на икономиката (NACE C-I, K).

Тези прогнози са разработени от EIM Business and Policy Research въз основа на числовите данни от Структурната бизнес статистика на Евростат за 2006 г.

Българският сектор на МСП¹, подобно на този в ЕС-27, има структура с малък мащаб, но процентът на микропредприятията (89%) е малко по-нисък в сравнение със средния за Европа (92%). От друга страна делът на малките предприятия в България е сравнително по-голям (8,7% в сравнение с 6,9%).

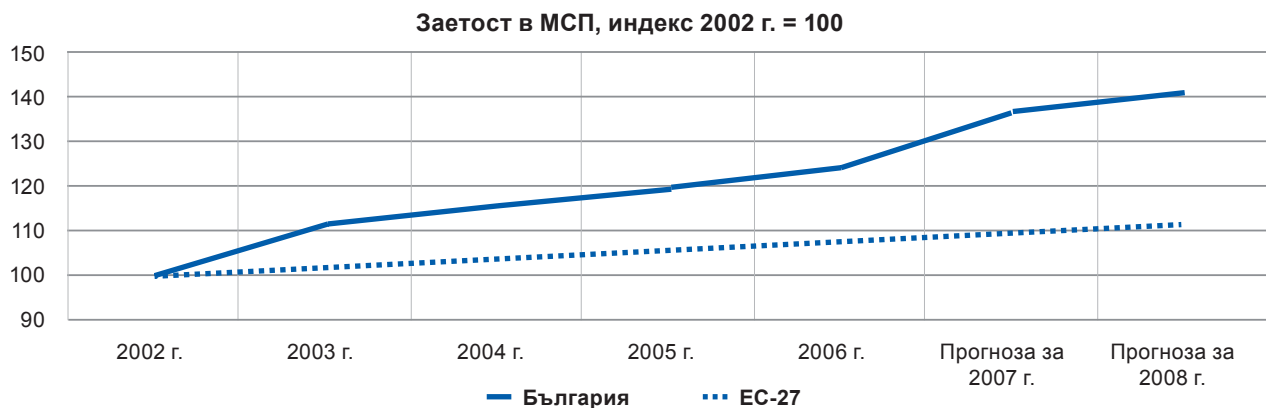
Приносът на МСП към икономиката като цяло, измерван с добавената му стойност, в България е по-нисък (54%) от този в ЕС (58%).

Приносът на българските микропредприятия по отношение на заетостта (28%) е малко по-нисък в сравнение със средния за Европа (30%). За разлика от тях приносът на малките и особено на средните предприятия е по-висок. В следствие от това общият принос на сектора на МСП по отношение на заетостта (74%) е по-висок в България в сравнение със средния в ЕС (67%).

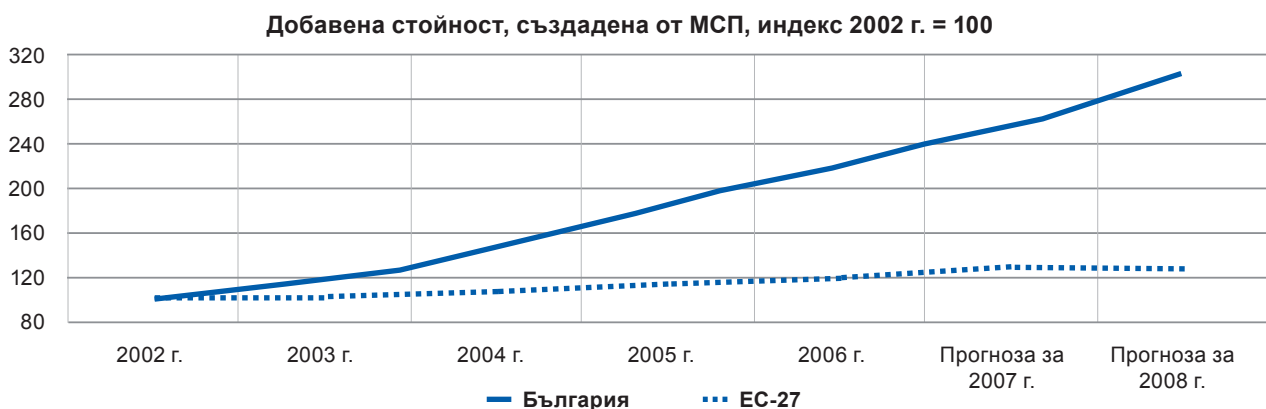
¹ Числовите стойности в таблицата, които включват данните на национално ниво и агрегираните данни за ЕС-27, произтичат от информацията в Структурната бизнес статистика на Евростат за 2006 г., като е следвана методология за прогнозиране и непосредствено приспособяване, разработена от EIM Business and Policy Research. За повече подробности, моля, прегледайте забележката относно методологията, която съпътства справката. Предимството при използване на данните от Евростат е, че статистиката от различните държави е хармонизирана и сравнима помежду им. Недостатъкът е, че за някои държави тези данни се различават от данните, публикувани от националните органи.

От 2002 г. до 2008 г. броят на МСП е нараснал с 24 %, което е по-високо от средния за ЕС растеж (13%). Нетният растеж в броя на предприятията се наблюдава по-специално при групите на малките и средните предприятия.

В периода 2002-2008 г. ръстът на заетостта в българските МСП отбелязва общо увеличение от 41 %, което е доста над средното за ЕС (12%). Увеличението на заетостта в трите разграничени групи е в синхрон с ръста на броя предприятия във всяка от тях.

Добавената стойност от МСП нараства значително с 201 %, което е много над средния ръст за ЕС, възлизащ на 28 %.

2. Българският профил в контекста на SBA

В този раздел са представени различните принципи, залегнали в SBA, като се сравняват числовите данни за България със средните за ЕС-27. В анализа се прави разграничение между два вида показатели: такива, които се използват за изчисляване на оценката по всеки принцип на SBA, и освен тях няколко, които предоставят интересна информация, но не обхващат достатъчно държави, за да бъдат включени в изчислението. Както е показано на диаграмата, за България са налични средни стойности за страната за следните принципи на закона: IV. Отзивчива администрация и VIII. Умения и иновации. Оценката за областта „Отзивчива администрация“ е по-ниска от средната за ЕС-27. В областта „Умения и иновации“ тя е значително по-ниска от средната за ЕС-27. Моля, вижте приложението за кратко описание на методологията.

I. Предприемачество

Няма данни за България.

II. Втори шанс

Двата показателя, които съществуват за тази област от SBA, не оформят последователна картина. Докато разходите за закриване на предприятие в България са сравними със средните в ЕС (9% от стойността на фирмените активи), времето, необходимо за това, е по-продължително (3,3 години в сравнение с 2 години в ЕС), което означава, че България се нарежда под средната стойност за ЕС по този показател.

III. Мисли първо за малките

Малкото показатели, които съществуват за тази област от SBA, не оформят последователна картина. Докато процентът на МСП, които посочват, че държавните

разпоредби са подходящи (37%) и времето, необходимо за спазване на административните задължения (7% от общото работно време на МСП), са сравними със средните стойности за ЕС, делът на предприемачите, изправени пред проблеми с административни разпоредби, е по-висок (41% в сравнение с 33%). Това нарежда България под средната стойност за ЕС по този показател.

IV. Отзивчива администрация

Като цяло наличните числови данни по този принцип от SBA нареждат България под средната стойност за ЕС-27. Това основно се дължи на факта, че започването на бизнес в България отнема значително повече време (49 дни), отколкото средното за ЕС-27 (17 дни)². Освен това достъпът до електронни услуги, предоставяни от държавата, е значително по-ограничен (15% в България в сравнение с 59% средно за ЕС). Разходите за налагане спазването на договори и броят на процедурите за регистриране на собственост също показват, че в тази област ефективността на България се нарежда под средното за ЕС-27. Въпреки това тази картина се характеризира с някои допълнителни показатели, които разкриват точно обратната тенденция по отношение на ефективността. Както разходите за започване на бизнес, така и броят процедури за тази цел получават по-високи оценки в сравнение със средното за ЕС-27. Същото важи и за разходите и броят дни, необходими за регистриране на собственост. Освен това, в България въпросът за наемането и освобождаването на служители изглежда сравнително опростен, ако се направи паралел със средното за други подобни на нея държави в ЕС.

² 49 дни, които са необходими за започване на бизнес в България, трябва да се сравняват със средната стойност за ЕС-27, която е 17 дни (източник: „Doing Business“, проект на Световната банка за 2009 г.). Трябва да се отбележи обаче, че тези констатации се различават от съответните числови данни, получени пряко от държавите членки посредством Лисабонския процес, според които в България са необходими от 3 до 7 дни (в сравнение съответно със средната стойност за ЕС-27 от 8 дни).

V. Обществени поръчки и държавни помощи

Няма данни за България.

VI. Финансиране

Показателите, които съществуват за тази област от SBA, не оформят последователна картина. Докато някои са над средните показатели за ЕС, като покритието на публичния регистър и показателите за получаване на кредит, свързани със задълбочеността на кредитната информация и силата на законовите права на кредиторите и кредитополучателите, други са под средните за ЕС. Сред последните са покритието на частния регистър и планираният дял на структурните фондове, предназначени за стимулиране на предприемачеството за периода 2007-2013 г. На следващо място отново има два показателя, чиито стойности са сравними със средните за ЕС-27, а именно делът на МСП, които срещат проблеми при достъпа до финансиране, и планираният дял на средствата от Европейския фонд за регионално развитие, предназначени за подпомагане на стартирането и развитието на бизнес за периода 2007-2013 г.

VII. Единен пазар

Малкото показатели, които съществуват за тази област от SBA, не оформят последователна картина. Докато процентът директиви относно единния пазар, които са транспонирани или нотифицирани, е значително по-голям за България в сравнение със средния за ЕС-27 (100 % за България в сравнение с 99 % за ЕС-27), делът на вноса от ЕС от общия внос (57 %) нарежда България под средната стойност за ЕС, възлизаща на 67 %.

VIII. Умения и иновации

Наличните числови данни за този принцип от SBA нареждат България значително под средната стойност за ЕС-27. Докато всички показатели освен един са оценени под средното ниво, общият резултат се дължи главно на сравнително малкия дял на МСП, които имат нови продукти или доход от такива (37 % за разлика от 64 % средно за МСП в ЕС-27). Отрицателната картина се допълва от ниския процент български МСП, които наскоро са търгували онлайн и/или са използвали приложения за електронно обучение на служителите си, както и от сравнително малкия дял МСП, които правят вътрешни иновации. Процентът МСП с новаторски дейности и делът на новаторски МСП, които си сътрудничат с други, също се нареждат под средния за ЕС. От друга страна делът на служителите в МСП, следвали висше образование (34 %), е сравним със средния за ЕС-27.

IX. Околна среда

Двата показателя, които съществуват за тази област от SBA, оформят приблизително последователна картина. Както делът на български МСП, внедрили цялостни системи за енергийна ефективност (4 %), така и на тези, прилагащи прости мерки за спестяване на енергия (29 %), са сравними със средния за ЕС-27.

X. Интернационализация

Показателите, които съществуват за тази област от SBA, не оформят последователна картина. Докато някои са над средното за ЕС равнище, като броят дни, необходими за осъществяване на износ (показател, който със стойността си от 1,63 дни е много по-нисък от средния за ЕС-27, а именно 11,25 дни), и делът на МСП, които са осъществили собствен внос в периода 2006-2008 г., други са под средното за ЕС. Сред последните са броят дни, необходими за осъществяване на внос (21 в сравнение със средно 13 дни за ЕС), делът на МСП, които са осъществили директен износ в периода 2006-2008 г., и делът на МСП, които са инвестирали в чужбина в периода 2006-2008 г.

3. България: развитие в прилагането на SBA

В този раздел са представени непотвърдени данни, доказващи тези тенденции по показателите в отделните области от SBA. Подобно на другите държави, поради липса на данни не е възможно да се направи цялостна и по-обобщена оценка на напредъка, постигнат от България в областите от SBA.

I. Предприемачество

По този принцип от SBA няма серии от данни за България.

II. Втори шанс

Двата показателя, които съществуват за тази област от SBA, оформят приблизително последователна картина, защото както направените разходи, така и броят години, необходими за закриване на предприятие, са се запазили с течение на времето, съответно на 9% от стойността на активите и 3,3 години.

III. Мисли първо за малките

По този принцип от SBA няма серии от данни за България.

IV. Отзивчива администрация

Въпреки че показателите, които съществуват за тази област от SBA, не оформят изцяло последователна картина, общото впечатление е, че тенденцията е в застой с някои положителни изключения. Повечето показатели са се запазили с течение на времето, като разходите за налагане на изпълнението на договори (23,8% от стойността на иска), разходите за уволняване на персонал и времето, необходимо за регистрирането на собственост (19 дни). Що се отнася обаче до броя на процедурите, необходими за започване на бизнес, се наблюдава значително подобрене. През 2004 г., 2005 г. и 2006 г. е било необходимо да се следват 11 процедури. През 2007 г. и 2008 г. броят е намалял на 9, а през 2009 г. — на 4. Разходите, направени за започване на бизнес, и броят на процедурите за регистриране на собственост също бележат подобрене с течение на времето, макар и не е толкова изразено.

V. Обществени поръчки и държавни помощи

По този принцип от SBA няма серии от данни за България.

VI. Финансиране

Малкото показатели, които съществуват за тази област от SBA, не оформят последователна картина. Докато при два (силата на законовите права на кредитополучателите/кредиторите и покритието на частния регистър) се наблюдава тенденция на застой, другите два налични показателя бележат значително подобрене с течение на времето. Те включват задълбочеността на кредитната информация, при която индексът се е покачил от 3 (от общо 10) на 6 и покритието на публичния регистър, при който повишението е от 1% пълнолетни лица, обхванати през 2005 г., на 31% през 2009 г.

VII. Единен пазар

Двата показателя, за които има серии от данни в тази област от SBA, изглеждат много стабилни. Сравнявайки двете времеви периода, както делът на вноса от ЕС от общия внос, така и делът на износа за ЕС от общия износ са се запазили.

VIII. Умения и иновации

Показателите, които съществуват за тази област от SBA, оформят приблизително последователна картина. С едно изключение, всички те показват много стабилно състояние, като са се запазили с течение на времето. В областта на уменията се включва процентът български МСП, които използват приложения за електронно обучение на служителите си. При иновациите се запазват също процентът на предприятията, осъществили покупки онлайн, процентът на предприятията, получили поръчки онлайн, и този на МСП, които си сътрудничат с други. От друга страна делът на МСП, които имат новаторски дейности, се е увеличил с течение на времето (но със своите 19% България все още е доста под средните за ЕС — 26%).

IX. Околна среда, X. Интернационализация

По тези принципи от SBA няма серии от данни за България.

4. Развитие на политиката за периода 2007-2009 г.

В периода 2007-2009 г. България предприе действия в шест области от SBA, а именно I. Предприемачество, III. Мисли първо за малките, IV. Отзивчива администрация, V. Обществени поръчки и държавни помощи, VIII. Умения и иновации, IX. Околна среда и X. Интернационализация. Някои от тях могат да се съотнесат към повече от един принцип от SBA. Всяка мярка обаче се споменава само по веднъж. В случаите, при които политиките са в пакет, например общ пакет за реформи, отделните му елементи се съотнасят към най-логичния принцип от SBA. Следните развития в политиките са най-значими:

I. Предприемачество

През 2008-2009 г. България оказва подкрепа на завършили висшето си образование млади предприемачи, които искат да започнат свой бизнес. Проектът със заглавие „Техностарт“ е с бюджет 100 000 евро и се ръководи от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

II. Втори шанс

Не са предприети значими инициативи в политиките.

III. Мисли първо за малките

През 2008 г. правителството прие „Програма за по-добро регулиране в България — 2008-2010 г.“. Целта е да се намали административната тежест за МСП с 20 %, като се премахнат или облекчат административните режими както на национално, така и на местно ниво. Освен това 54 нови електронни услуги ще започнат да функционират преди края на 2012 г. Също така много администрации ще бъдат сертифицирани и ще въведат стандартите ISO.

IV. Отзивчива администрация

През 2007 г. нова Национална стратегия за насърчаване на МСП — 2007-2013 г. е одобрена от Министерския съвет. Всяка година Министерството на икономиката, енергетиката и туризма изготвя годишни програми в изпълнение на стратегията. Програмата за 2009 г. предвижда 96 мерки, насочени към обучение по предприемачеството, създаване на благоприятна законова и бизнес среда за МСП, отзивчивост на администрацията към потребностите на МСП, улесняване на достъпа на МСП до финансиране, насърчаване на интернационализацията и защитата на интелектуалната собственост на МСП.

През 2008 г. е въведен единният търговски регистър, с чиято помощ намаляват административните пречки, с които се сблъскват предприятията.

През 2007 г. е приет Закон за електронното управление. Чрез него се въвежда среда, гарантираща сигурността на електронните плащания и услуги; въведени са 27 нови електронни административни услуги, а 14 от тях са интегрирани в централния портал за електронно управление.

V. Обществени поръчки и държавни помощи

През 2008 г. се осъществяват законодателни промени относно изграждането на портал за електронни обществени поръчки, укрепването на контролната система, увеличаването на броя на членовете в комисиите за разглеждане, оценка и класиране и разработване на образци за обществени поръчки. Всички тези мерки целят подобряването на механизмите за обществени поръчки, повишаването на прозрачността и намаляването на корупцията.

VI. Финансиране, VII. Единен пазар

Не са предприети значими инициативи в политиките.

VIII. Умения и иновации

На 15.01.2009 г. с решение на Министерския съвет е приет Национален план за действие по заетостта за 2009 г. Той включва дейности за промени в системата за професионално обучение, която да се приспособи към изискванията на трудовия пазар. Примери за включени дейности са разработването на система за прогнозиране на потребностите от работна сила с определена квалификация, прилагането на споразумение за сътрудничество в областта на професионалното образование и обучение между няколко министерства и организации на работодателите, създаването на партньорство между професионални училища, университети и търговски сдружения с цел организиране на практическо обучение.

Оперативна програма „Конкурентоспособност”, финансирана от Структурните фондове на ЕС, включва проекти, насочени към комерсиализация на иновациите, изграждане на про-иновативна инфраструктура, развитие на стартиращи иновативни предприятия и създаване на технологични паркове за цялостно подпомагане на иновативните МСП, подпомагане на съвместни проекти между предприятията, институции за генериране на знание и др.

В периода 2007-2009 г. българското правителство продължава реформите в образователната система, насочени към подобряване на качеството, осигуряване на равен достъп и повишаване на участието в процеса на обучение през целия живот. Приета е стратегия за учене през целия живот с цел да се осигури по-високо качество на работната сила, като се дават стимули на работодателите и служителите. Един от основните стимули е увеличаването на възможностите за участие на служителите в програми, финансирани от ЕС, по-специално в Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”.

По Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, финансирана от Европейския социален фонд на ЕС, ще се осъществяват дейности за усъвършенстване на уменията за работа с информационни технологии и чуждоезиковите умения на младежите чрез организиране на класни и извънкласни курсове/обучения, както и национални, области и общински състезания.

IX. Околна среда

През м. ноември 2008 г. влиза в сила нов Закон за енергийната ефективност, с който се насърчава внедряването на енергоспестяващи технологии както в производството, така и в потреблението, като в същото време се създават условия за по-добро финансиране на тези дейности. МСП ще се имат полза от предвиданото подпомагане за разработването на пазара на енергийните услуги, както и от стимулите за повишаване на собствената си енергийна ефективност под формата на финансиране на проекти от Фонд „Енергийна ефективност”.

X. Интернационализация

През 2009 г. е разработена Национална стратегия за износ. Тя включва мерки за повишаване на ефективността на износа на МСП посредством дейности в областта на маркетинга, информацията и популяризацията, както и чрез подпомагане на участието на МСП в международни изложби и панаири, организирането на бизнес форуми и представителства.

Оперативна програма „Конкурентоспособност”, финансирана от Структурните фондове на ЕС, предвижда специално подпомагане за ориентирани към износ МСП. Предоставяното подпомагане включва насърчаване на МСП да се възползват от ръста на пазарите, помощ за участие в международни икономически, търговски, инвестиционни събития и такива, свързани с иновациите, създаване на електронни портали, засилване на обучението в областта на износа.

5. Добра практика

Като илюстрация на усилията, положени от правителството, да насърчава МСП, статистическата информация в настоящата справка е обогатена с пример на добра практика в политиката за МСП.

Пример за добра практика в българската политика за МСП

Наименование на схемата: Схема за финансово подпомагане на МСП.

Целта е да се подобри достъпът до финансиране на МСП.

През 2009 г. правителството осигурява бюджет от 250 милиона евро на Българска банка за развитие с цел предоставяне на финансиране на МСП. Кредитите се предоставят посредством търговските банки. Сключени са договори за около 125 милиона евро от общата сума с 13 банки, които да предоставят средносрочни и дългосрочни инвестиционни кредити, предекспортно финансиране и подпомагане за проекти по Кохезионния фонд на ЕС. Кредитната линия за една банка е до 10 милиона евро и следва да се разпределя за срок от 10 години с до 5 години гратисен период. В рамките на тези кредитни линии търговските банки могат да дават на МСП кредити не по-големи от 1 милион евро.

Приложение I: Избрани показатели от SBA в България

Всяко измерение от радарната диаграма, представена в раздел 2, отговаря на един от десетте принципа от SBA. Всеки от тях групира най-актуалните налични статистически показатели, които обясняват стойността за съответния принцип. Диаграмата е подобна на публикуваната през 2008 г., но е допълнена с още показатели и е актуализирана с по-нови данни. Положено е усилие във всички случаи да се включват най-новите данни, което обикновено означава такива, отнасящи се за 2008 г. Хармонизирането (сравнимостта между държавите) бе основното изискване за включване на показателите. Поради тази причина показателите са заимствани от разнообразни международни източници (вж. по-долу), вместо от националните статистически институти. Освен това, за да се класира за включване в принцип от SBA, всеки показател трябва да е наличен за минимален брой държави или да покрива минимален процент от МСП във всички държави. Моля, прегледайте забележката относно методологията на интернет страницата на ГД „Предприятия и промишленост“ за повече подробности във връзка с приложената методология. Там ще намерите и подробно описание на всички променливи и техните източници.

Показател	Актуална абсолютна стойност за страната	Средна абсолютна стойност за ЕС*	Референтна година за стойността за страната	Източник
I. ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО				
1.1 Желание за работа като самонаето лице	няма	30,71	няма	Бюлетин Евробарометър 192
1.2 Процент на участие в образованието по предприемачество	няма	32,33	няма	Бюлетин Евробарометър 192
1.3 Предприемачеството като възможност	няма	57,48	няма	Бюлетин Евробарометър 192
1.4 Процент на предприемачите: процентът на лицата, започнали бизнес, който все още функционира, или понастоящем предприемащи стъпки в тази посока	няма	23,72	няма	Бюлетин Евробарометър 192
1.5 Степен, до която училищното образование е помогнало за развитие на предприемаческо отношение(%)	няма	52,77	няма	Бюлетин Евробарометър 192
1.9 Процент на оцелелите предприятия	47,33	70,94	2006 г.	База от демографски данни за бизнеса на Евростат (Eurostat Business Demography database)
1.10 Процент на новосъздадените предприятия	11,92	10,37	2006 г.	База от демографски данни за бизнеса на Евростат (Eurostat Business Demography database)
1.11 Дял на предприятията с висок ръст (% от общото)	8,83	41,30	2006 г.	Евростат
1.12 Процент на бизнес собствеността: частния сектор с изключение на селското стопанство, лова, горското стопанство и риболова	няма	0,11	няма	EIM Business & Policy Research
1.13 Общ индекс на предприемаческата активност	няма	5,85	няма	Global Entrepreneurship Monitor
1.16 Съотношение между предприемачеството като възможност и предприемачеството като потребност	няма	6,24	няма	Global Entrepreneurship Monitor

Показател	Актуална абсолютна стойност за страната	Средна абсолютна стойност за ЕС*	Референтна година за стойността за страната	Източник
II. ВТОРИ ШАНС				
2.1 Степен на подпомагане за даване на втори шанс (% в полза на това)	няма	79,8	няма	Бюлетин Евробарометър на тема „Предприемачество“, 2007 г.
2.2 Разходи (% от стойността на активите) за закриване на фирма	9	10,72	2009 г.	„Doing Business“, проект на Световната банка
2.3 Брой години за закриване на фирма	3,3	2,09	2009 г.	„Doing Business“, проект на Световната банка
III. МИСЛИ ПЪРВО ЗА МАЛКИТЕ				
3.1 Дял на подкрепата сред МСП за настоящите нормативни разпоредби	37	34,33	2007 г.	Европейска обсерватория за МСП
3.2 Време, необходимо за привеждане в съответствие с административните задължения (% от общото работно време на МСП)	7	7,48	2007 г.	Европейска обсерватория за МСП
3.3 Проблеми с административните разпоредби	40,9	32,68	2007 г.	Европейска обсерватория за МСП
IV. ОТЗИВЧИВА АДМИНИСТРАЦИЯ				
4.1 Брой дни за започване на бизнес	49	17,2	2009 г.	„Doing Business“, проект на Световната банка
4.2 Разходи, необходими за започване на бизнес (% от дохода на глава от населението)	2	5,21	2009 г.	„Doing Business“, проект на Световната банка
4.6 Разходи (% от стойността на собствеността) за регистриране на собственост	2,3	4,54	2009 г.	„Doing Business“, проект на Световната банка
4.7 Принудително изпълнение на договори — разходи (% от стойността на иска)	23,8	19,80	2009 г.	„Doing Business“, проект на Световната банка
4.8 Наличие на електронни услуги, предоставяни от държавата (от гледна точка на предлагането) — наличие на възможности за електронно управление онлайн	15	59,48	2007 г.	Евростат
4.10 Брой процедури за започване на бизнес	4	59,48	2009 г.	„Doing Business“, проект на Световната банка
4.14 Брой процедури за регистриране на собственост	8	6,16	2009 г.	„Doing Business“, проект на Световната банка
4.15 Брой дни за регистриране на собственост	19	5,16	2009 г.	„Doing Business“, проект на Световната банка
V. ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ И ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ				
5.1 Дял на МСП от стойността на договорите за обществени поръчки	няма	няма	няма	Доклад на ЕК
5.2 Дял от общите държавни помощи, предназначен за МСП	няма	10,6	няма	Индекс за държавните помощи

Показател	Актуална абсолютна стойност за страната	Средна абсолютна стойност за ЕС*	Референтна година за стойността за страната	Източник
VI. ФИНАНСИРАНЕ				
6.1 Рисков капитал — ранен етап в съотношение с БВП	няма	0,02	няма	ECVA
6.2 Рисков капитал — етап на разширяване в съотношение с БВП	няма	0,08	няма	ECVA
6.3 Степен на гаранции за МСП (в съотношение с БВП)	няма	0,24	няма	Индекс за финансиране на предприятията
6.4 Получаване на кредит: индекс за силата на законовите права (0-10)	8	6,64	2009 г.	„Doing Business”, проект на Световната банка
6.5 Получаване на кредит: индекс на задълбоченост на кредитната информация (0-6)	6	4,52	2009 г.	„Doing Business”, проект на Световната банка
6.6 Разлика в лихвените проценти между кредити до 1 милион евро и такива над 1 милион евро	няма	1	няма	Статистика за лихвения процент на международните финансови институции от Европейска-та централна банка
6.9 Средно закъснение на вноските (% дял от средния брой дни за договор)	няма	16,41	няма	Intrum Justitia
6.10 Дял на непогасените вноски (% от общото)	няма	2,5	няма	Intrum Justitia
6.11 Дял на МСП, които срещат проблеми при достъпа до финансиране	20,9	21,06	2007 г.	Европейска обсерватория за МСП
VII. ЕДИНЕН ПАЗАР				
7.1 Средно закъснение на транспонирането в месеци за просрочени директиви — в месеци	няма	9,86	няма	ГД „Вътрешен пазар и услуги”
7.2 Директиви за единния пазар — % транспонирани или нотифицирани	100	98,96	2008 г.	Индекс за развитие на вътрешния пазар
7.3 Брой директиви, чието транспониране е просрочено с 2 години	няма	2,28	няма	Индекс за развитие на вътрешния пазар
7.4 Дял на МСП, които осъществяват износ в рамките на ЕС, спрямо всички МСП (изразен в брой предприятия)	няма	0,03	няма	Пилотни данни на Евростат за външната търговия (Eurostat external trade pilot)

Показател	Актуална абсолютна стойност за страната	Средна абсолютна стойност за ЕС*	Референтна година за стойността за страната	Източник
VIII. УМЕНИЯ И ИНОВАЦИИ				
8.1 Процент на предприятията, осъществили покупка онлайн през последната календарна година (МСП: между 10-250 служители)	4	23,52	2008 г.	Данни на Евростат за наука и технологии (Eurostat science & technology)
8.2 Процент на предприятията, получили поръчки онлайн през последната календарна година (МСП: между 10-250 служители)	2	12,81	2008 г.	Данни на Евростат за наука и технологии (Eurostat science & technology)
8.3 МСП, осъществяващи вътрешни иновации, като процент от общия брой МСП (10-250 служители)	15,1	30,33	2006 г.	ЕВРОСТАТ, 4-то Проучване на Общността в областта на иновациите
8.4 Предприятия, въвели организационни и/или маркетингови иновации, като процент от общия брой МСП (10-250 служители)	8,46	27,28	2006 г.	ЕВРОСТАТ, 4-то Проучване на Общността в областта на иновациите
8.5 Новаторски МСП, които си сътрудничат с други, като процент от общия брой МСП (10-250 служители)	3,8	11,62	2006 г.	ЕВРОСТАТ, 4-то Проучване на Общността в областта на иновациите
8.6 МСП с новаторски дейности (10-250 служители)	18,9	35,59	2006 г.	ЕВРОСТАТ, 4-то Проучване на Общността в областта на иновациите
8.7 Дял на МСП, които имат нови продукти или доход от такива	37	63,77	2007 г.	Европейска обсерватория за МСП
8.8 Дял от оборота на МСП от нови или значително подобрени продукти и услуги	6	12,3	2007 г.	Европейска обсерватория за МСП
8.9 Дял от служителите на МСП, които имат висше образование	34	30,44	2007 г.	Европейска обсерватория за МСП
IX. ОКОЛНА СРЕДА				
9.1 % Дял на МСП, които имат цялостни системи за енергийна ефективност	4	4,26	2007 г.	Европейска обсерватория за МСП
9.2 % Дял на МСП, които прилагат прости мерки за спестяване на енергия	29	28,44	2007 г.	Европейска обсерватория за МСП

Показател	Актуална абсолютна стойност за страната	Средна абсолютна стойност за ЕС*	Референтна година за стойността за страната	Източник
X. ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ				
10.1 Дял на износа от оборота (% от общия оборот)	няма	5,58	2006 г.	Европейска обсерватория за МСП
10.2 Дял на МСП, които получават някакъв доход от дъщерни и/или смесени предприятия в чужбина (%)	няма	4,76	няма	Европейска обсерватория за МСП
10.4 Брой дни, необходими за осъществяване на износ	1,63	11,25	2009 г.	„Doing Business”, проект на Световната банка
10.5 Брой дни, необходими за осъществяване на внос	21	13,44	2009 г.	„Doing Business”, проект на Световната банка
10.6 Дял на МСП, които осъществяват износ извън ЕС-27, спрямо всички МСП (изразен в брой предприятия)	няма	няма	няма	Пилотни данни на Евростат за външната търговия (Eurostat External Trade pilot)
10.10 Дял на МСП, които са имали собствен внос в периода 2006-2008 г.	52,72	39,17	2008 г.	Проучване на ГД „Предприятия и промишленост” относно интернационализацията на МСП (DG ENTR Study on Internationalisation of SMEs)
10.11 Дял на МСП, които са осъществили пряк износ в периода 2006-2008 г.	20,3	27,13	2008 г.	Проучване на ГД „Предприятия и промишленост” относно интернационализацията на МСП (DG ENTR Study on Internationalisation of SMEs)
10.12 Дял на МСП, които са инвестирани в чужбина в периода 2006-2008 г.	0,98	3,68	2008 г.	Проучване на ГД „Предприятия и промишленост” относно интернационализацията на МСП (DG ENTR Study on Internationalisation of SMEs)

Забележка: Горепосочените избрани показатели съставляват извадка от данните, използвани за съставяне на радарната диаграма за съответната държава. Повечето, но не всички горесцитирани показатели са използвани за изчисляване на средните стойности за секциите, посочени в диаграмата. Трябва да се отбележи, че стойностите не се актуализират ежегодно за всички показатели.